

N° 2
-
βε προεδρία

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ
ΠΡΩΤΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αλεξανδρούπολη, 5 και 6 Απριλίου 1996

Η ομιλία μου στο Συνέδριό σας έχει συμβολική και ουσιαστική σημασία.

Συμβολική, γιατί επιθυμώ να τονισθεί όσο γίνεται πιο έντονα το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για το θεσμό της Δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης και η αταλάντευτη θέση μας για στήριξη της αναπτυξιακής μας πολιτικής στο τρίπτυχο «Αποκέντρωση-Αυτοδιοίκηση-Ανάπτυξη».

Ουσιαστική, γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να περιγράψω τους άξονες, στους οποίους πρέπει να στηριχθεί η πολιτική αυτή. Μία πολιτική που η κάθε φάση της θα πρέπει να συγκεκριμενοποιείται μέσα από διαδικασίες διαλόγου με τα πολιτικά κόμματα, την Αυτοδιοίκηση, τους εργαζόμενους αλλά και τους επιστημονικούς, κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς της χώρας.

Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Το ΠΑΣΟΚ, στη νεότερη ιστορία της χώρας μας θα μπορούσε θαυμάσια να καταγραφεί από τον ιστορικό του μέλλοντος και ως κίνημα της Αυτοδιοίκησης.

Στην πρώτη του κυβερνητική δετία κατόρθωσε να αφυπνίσει την Αυτοδιοίκηση α' βαθμού από ένα λήθαργο δεκαετιών. Κατοχύρωσε τη Διοικητική και Οικονομική της αυτοτέλεια, αύξησε θεαματικά τους πόρους και τις αρμοδιότητές της και βελτίωσε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της.

Παράλληλα, στο ίδιο χρονικό διάστημα, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με το Ν.1622/86, θεσμοθέτησε την Περιφέρεια (ως βαθμό Προγραμματισμού της ανάπτυξης) καθώς και το Δημοκρατικό Προγραμματισμό και τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση. Από το 1987, οι 13 Περιφέρειες της χώρας ξεκινούν τη λειτουργία τους, ενώ για τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση χρειάστηκε να περάσουν 8 χρόνια και να ψηφισθούν άλλοι τρεις νόμοι (Ν.1878/90, Ν.2218/94 και Ν.2240/94) για να φτάσουμε στις πρώτες εκλογές, οι οποίες ανέδειξαν τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας μας.

Το ΠΑΣΟΚ πριν από δύο χρόνια τόλμησε τη μεγάλη θεσμική αλλαγή, κλείνοντας έτσι τον κύκλο ενός αυταρχικού, συγκεντρωτικού και αναποτελεσματικού Κράτους.

Τόλμησε γιατί συνειδητοποίησε ότι στο κατώφλι του 21ου αιώνα και της Ενωμένης Ευρώπης χρειαζόμαστε ένα σύγχρονο, αποκεντρωμένο, αποτελεσματικό και αξιόπιστο μοντέλο εξουσίας, που θα βρίσκεται δίπλα στον πολίτη και θα ελέγχεται άμεσα από αυτόν.

Σήμερα η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση έχει ήδη συμπληρώσει τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της. Γνωρίζω πολύ καλά το πλέγμα των πολλών και δυσεπίλυτων προβλημάτων που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει. Προβλήματα, που σε ένα βαθμό ήταν επόμενο να υπάρξουν σε ένα πρωτόγνωρο θεσμό, που ανέτρεπε κατεστημένα δεκαετιών και που αντιμετωπίστηκε με δυσπιστία και επιφυλακτικότητα από πολλές πλευρές. Προβλήματα, που μερικές φορές τα επέτεινε η ίδια η Αυτοδιοίκηση λόγω απειρίας, ανωριμότητας ή και ανάγκης επιβεβαίωσής της ως πόλου εξουσίας.

Όμως ο χρόνος αυτός δεν ήταν ένας χαμένος χρόνος. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έπεισε και τον πλέον δύσπιστο επικριτή της ότι δεν

κινδυνεύει ούτε το Κράτος ούτε το Έθνος από το θεσμό. Και έπεισε επίσης ότι δεν χρειάζεται πλέον ο μετακλητός Περιφερειακός Διευθυντής, ως εγγυητής συνέχειας ενός αναχρονιστικού Κράτους. Θεωρώ πολύ θετικό ότι σήμερα όλα τα Κόμματα στη Βουλή μιλούν για την ανάγκη ενδυνάμωσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Και αυτό είναι μία κατάκτηση δική σας αλλά και όλων εκείνων που πίστευαν και αγωνίζονταν επί χρόνια για την καθιέρωσή της.

Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε μία νέα αφετηρία. Η Κυβέρνησή μας είναι αποφασισμένη να προχωρήσει με γρήγορα αλλά και σταθερά βήματα στην ολοκλήρωση της Περιφερειακής συγκρότησης του Κράτους και την ενδυνάμωση των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης.

Το Κράτος για να γίνει λειτουργικό, πρέπει να αρκестθεί στον επιτελικό-στρατηγικό του ρόλο, αποσυγκεντρώνοντας εξουσία και πόρους στην Περιφέρεια, ενώ το σύνολο των τοπικών υποθέσεων πρέπει να περάσει στην ευθύνη της Αυτοδιοίκησης. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία η εξασφάλιση μίας άριστης λειτουργικής σύνδεσης (και όχι εξάρτησης) των τριών επιπέδων εξουσίας μέσα από τα θεσμοθετημένα όργανα Δημοκρατικού Προγραμματισμού. Η αναβάθμιση της Περιφέρειας, με κανένα τρόπο δεν πρέπει να οδηγήσει στην αναπαραγωγή ενός, μικρότερου «Κράτους- δυνάστη», ενώ παράλληλα θα πρέπει να εκλείψουν και τα τελευταία σημεία εξάρτησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη Νομαρχιακή. Τέλος, θα πρέπει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση να αποκτήσει οικονομική αυτοτέλεια γιατί μόνο τότε θα μπορεί να είναι πραγματικά ανεξάρτητη βαθμίδα εξουσίας και ανάπτυξης.

Από πλευράς της η Κυβέρνηση δεσμεύεται να δημιουργήσει, όσο γίνεται πιο σύντομα, το θεσμικό πλαίσιο που απαιτείται για την

ολοκλήρωση της Περιφερειακής συγκρότησης του Κράτους και την ενδυνάμωση της Αυτοδιοίκησης.

Ηδη, το πρώτο Σχέδιο Νόμου, όπως με ενημέρωσε ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είναι έτοιμο και θα σας δοθεί για να εκφράσετε τις απόψεις σας πριν κατατεθεί στη Βουλή.

Με το νομοσχέδιο αυτό, εκτός από την αναβάθμιση της Περιφέρειας και την κατάργηση του Περιφερειακού Δ/ντή, προβλέπεται και η εκχώρηση μίας σειράς σημαντικών αρμοδιοτήτων διαφόρων Υπουργείων προς την Αυτοδιοίκηση.

Και επειδή όλη η συζήτηση του σχεδίου Νόμου, θα οδηγούσε σε μία επιμήκυνση της προθεσμίας που είχαμε ορίσει στο Υπουργικό Συμβούλιο, αποφασίσαμε να προχωρήσουμε τώρα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, στην άμεση κατάργηση του θεσμού των Περιφερειακών Διευθυντών. Στην απόφαση αυτή έχει καταλήξει το Υπουργικό Συμβούλιο σε πρόσφατη συνεδρίαση του.

Πολύ σύντομα, και άλλα Υπουργεία θα έχουν έτοιμες ανάλογες διατάξεις (εκχώρησης αρμοδιοτήτων), ώστε το «πακέτο» των αρμοδιοτήτων που το Κράτος μεταβιβάζει προς την Αυτοδιοίκηση να κλείσει. Και χρειάζεται να κλείσει όσο γίνεται πιο σύντομα το πακέτο αυτό, ώστε να μπορέσουμε να εξετάσουμε τα θέματα της Οικονομικής Αυτοτέλειας της Αυτοδιοίκησης.

Και για να κλείνω με τις δεσμεύσεις της Κυβέρνησης προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της χώρας, θέλω να αναφερθώ στην ανάγκη άμεσης επίλυσης των προβλημάτων του αποσπασμένου προσωπικού της, τα οποία έχουν δημιουργήσει στους εργαζόμενους αισθήματα ανασφάλειας και τάσεις επανόδου τους σε Κρατικές

Υπηρεσίες. Τα προβλήματα αυτά μου επισημάνθηκαν τόσο από την Ε.Ν.Α.Ε. όσο και από την Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και θα πρέπει να επιλυθούν άμεσα, τόσο από το αρμόδιο Υπουργείο όσο και από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Κυβέρνησή μας θα είναι συνεπής σε όσες δεσμεύσεις αναλαμβάνει σήμερα. Ομως αυτό δεν αρκεί για να καταξιωθεί η Αυτοδιοίκηση και η Αποκέντρωση.

Θέλω να επισημάνω ένα κίνδυνο και δύο στόχους:

Ο κίνδυνος:

Δεν κατεδαφίσαμε το αυταρχικό Κράτος για να οικοδομήσουμε την αυταρχική Αυτοδιοίκηση. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους γιατί όλοι μας δίνουμε καθημερινές εξετάσεις στην Κοινωνία.

Είχατε δίκιο στο αίτημά σας για κατάργηση του Περιφερειακού Δ/ντή, και προχωρούμε στην κατάργησή του. Ομως, πολλοί που δεν βλέπουν με συμπάθεια το θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, προφητεύουν ότι θα ακολουθήσει σύγκρουσή της με τον α' βαθμό. Είμαι βέβαιος ότι θα τους διαψεύσετε. Οπως πρέπει να διαψεύσετε και όσους μιλάνε για ένα Νομαρχοκεντρικό σύστημα Αυτοδιοίκησης, αμφισβητώντας τη δημοκρατική δομή και λειτουργία του Θεσμού.

Ο πρώτος στόχος:

Ζητούμενο είναι σήμερα να εξυπηρετείται ο πολίτης καλύτερα και ταχύτερα από χθες. Αν αυτό δεν εξασφαλιστεί, οι όποιες μαξιμαλιστικές προοπτικές ή και επιτυχίες δε σημαίνουν τίποτα. Ο πολίτης πρέπει να αισθανθεί ότι κάτι άλλαξε προς το καλύτερο.

Φροντίστε να του δώσετε αυτή την αίσθηση και φροντίστε ώστε κάθε μερα να βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Αυτό βέβαια σημαίνει εκσυγχρονισμό του Διοικητικού σας μηχανισμού. Σημαίνει νέους, ορθολογικότερους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας, νέους σύγχρονους Κανονισμούς για τις διάφορες λειτουργίες σας, σημαίνει μηχανογράφηση, σημαίνει εκπαίδευση του προσωπικού σας. Αυτά μην τα περιμένετε από τα Υπουργεία και τους άλλους Κεντρικούς φορείς. Αναπτύξτε πρωτοβουλίες και οργανώστε όσο καλύτερα μπορείτε το Διοικητικό σας μηχανισμό. Στην αρχή με το προσωπικό που έχετε στη διάθεσή σας και αργότερα με την ενσωμάτωση και του νεοεισερχόμενου. Μην περιμένετε δηλαδή να ολοκληρωθεί η κάλυψη των οργανικών θέσεων για να ξεκινήσετε λ.χ. τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών ή την εκπαίδευση του προσωπικού.

Ο δεύτερος στόχος:

Η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του αναπτυξιακού ρόλου της Αυτοδιοίκησης, για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας.

Η Αυτοδιοίκηση, με την καθοριστική συμμετοχή της σε όλα τα επίπεδα του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, είναι σίγουρα η πλέον αρμόδια πολιτική βαθμίδα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Τοπικής και Περιφερειακής ανάπτυξης.

Ένα βασικό σημείο της πολιτικής μας είναι όχι μόνο η παραχώρηση εξουσιών και αποφάσεων στην περιφέρεια, αλλά και η αποκέντρωση των ευκαιριών ανάπτυξης και ευημερίας. Οι περιφέρειες με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο θα πρέπει να μθούν σε τροχιά ταχύτερης οικονομικής ανάπτυξης από τις άλλες, έτσι ώστε να

εκλείπει σταδιακά η μεγάλη διαφορά στο μέσο επίπεδο ευημερίας που παρατηρείται σήμερα στη χώρα μας. Οι μέχρι σήμερα εξελίξεις στον τομέα αυτό δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές, καθώς και από μόνη της η διαδικασία περιφερειακής σύγκλισης αποδεικνύεται πολύ αργή. Οι περιφέρειες με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο αναπτύσσονται μεν κάπως γρηγορώτερα από τις περισσότερες ευημερούσες, αλλά η διαφορά είναι πολύ μικρή για να έχει κανείς ορατά αποτελέσματα, αν αφεθούν τα πράγματα στη μοίρα τους.

Για να επιταχύνουμε την διαδικασία οικονομικής σύγκλισης των περιφερειών, πρέπει να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενεργειών, το οποίο θα έχει τόσο άμεσα όσο και μακροχρόνια θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Τα κύρια σημεία της πολιτικής μας είναι τα εξής:

- ενίσχυση των υποδομών
- δίκτυα διασύνδεσης
- ισόρροπη ανάπτυξη και επενδύσεις
- νέοι θεσμοί διαχείρισης πόρων στην περιφέρεια

Έρχομαι να εξετάσω χωριστά τα σημεία αυτά:

1. Ενίσχυση υποδομών στην περιφέρεια:

Σε αυτές περιλαμβάνονται οι φυσικές υποδομές, οι υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και μια σειρά από υπηρεσίες. Το κύριο εργαλείο για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι τα Περιφερειακά Προγράμματα, αλλά και το εθνικό σκέλος του ΚΠΣ. Ακριβώς για να δώσουμε την μεγάλη ώθηση που χρειάζεται η περιφέρεια, τα ΠΕΠ του Β' ΚΠΣ είναι και ποσοτικά και αναλογικά πολύ μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα του πρώτου πακέτου.

Συνολικά τα ΠΕΠ θα χρηματοδοτηθούν με 2.1 τρισ. δρχ., τρείς και πλέον φορές περισσότερο απο το ποσόν των 639 δισ. δρχ. του Α΄ ΚΠΣ.

Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε όμως να αποφύγουμε δύο προβλήματα που ελλοχεύουν: **(α)** τον κατακερματισμό των πόρων σε έργα χωρίς αναπτυξιακή διάσταση και **(β)** την κατασκευή παρόμοιων μεγάλων έργων σε πολλές περιφέρειες με αποτέλεσμα την υπολειτουργία και υποχρησιμοποίηση όλων σε εθνικό επίπεδο.

Για να αποφύγουμε τον πρώτο κίνδυνο, πρέπει να επιλέγουμε έργα που έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία, δημιουργούν σοβαρές προοπτικές απασχόλησης και βελτιώνουν αισθητά τις παραγωγικές δραστηριότητες της κάθε περιφέρειας.

Υπάρχει μία τάση να διασπείρουμε τα έργα της περιφέρειας σε κάθε νομό και σε κάθε δήμο, για να μείνουν όλοι ευχαριστημένοι, αλλά συχνά βλέπουμε ότι ο κατακερματισμός αυτός είναι αντίθετος με την λειτουργικότητα του έργου.

Ο δεύτερος κίνδυνος είναι μεγαλύτερος, γιατί δεν αρκεί μόνο να γίνει μία σωστή επιλογή από μια περιφέρεια, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να υπάρξει συντονισμός και σε εθνικό επίπεδο, για να αποφευχθεί η άσκοπη επανάληψη του έργου σε άλλους νομούς ή άλλες περιφέρειες.

Αν εξαιρέσει κανείς τις υποδομές στις μεταφορές, την εκπαίδευση και την υγεία και σε ορισμένους άλλους βασικούς τομείς, οι υποδομές που σχετίζονται με συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας **δεν** είναι λογικό να υπάρχουν σε όλες τις περιφέρειες και σε όλες τις περιοχές της χώρας. Τα μεγάλα έργα

πρέπει να επιλέγονται σε κάθε περιφέρεια, αν υπάρχουν θεμελιωμένες προοπτικές αξιοποίησης και βιωσιμότητας και όχι μόνο και μόνο για να μιμηθούμε μία άλλη περιφέρεια ή μια άλλη πόλη.

Εάν εφαρμοστούν αυτά τα κριτήρια επιτυγχάνουμε δύο στόχους: Η κάθε περιφέρεια μεγιστοποιεί τις προϋποθέσεις της δικής της οικονομικής ανάπτυξης και, ταυτόχρονα, υπάρχει η άριστη δυνατή κατανομή των πόρων σε εθνικό επίπεδο.

2. Η λειτουργική ένταξη της περιφέρειας στα διασυνδεδεμένα δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή όπου οι αγορές δεν γνωρίζουν πλέον σύνορα μεταξύ των κρατών, αλλά συχνά βλέπουμε να υπάρχουν σοβαρές δυσκολίες μετακίνησης και επικοινωνίας από την μία περιφέρεια της χώρας στην άλλη. Ελπίζουμε ότι με τα έργα του ΚΠΣ θα ενισχυθούν οι διαπεριφερειακές μεταφορές και επικοινωνίες και το πρόβλημα αυτό θα εξαλειφθεί. Οι μεγάλοι μεταφορικοί άξονες και οι κάθετες διασυνδέσεις τους, τα λιμενικά έργα, η επέκταση και βελτίωση των αεροδρομίων και του σιδηροδρομικού δικτύου θα αλλάξουν τη σημερινή εικόνα της στενότητας και της συχνής ανυπαρξίας σύνδεσης που παρατηρείται μεταξύ ορισμένων περιφερειών. Για να επιτευχθεί όμως η πλήρης αξιοποίηση των μεταφορικών υποδομών, θα πρέπει οι περιφέρειες να δημιουργήσουν τις κατάλληλες μορφές λειτουργίας και εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων που παρέχονται, όπως για παράδειγμα η σωστή οργάνωση της λεωφορειακής συγκοινωνίας, η επάρκεια των ακτοπλοϊκών γραμμών και η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών διακομετακομιστικού εμπορίου σε κάθε περιφέρεια. Οι πρωτοβουλίες αυτές απαιτούν σχεδιασμό και επιχειρηματικότητα από την κάθε

περιφέρεια και την κάθε νομαρχία, έτσι ώστε να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τον πολίτη, την επιχείρηση και το περιβάλλον.

Ανάλογη είναι η κατάσταση και για τις τηλεπικοινωνίες. Θα υπάρξει σοβαρή επέκταση και αναβάθμιση της υποδομής επικοινωνιών σε εθνικό επίπεδο, μετά απο αυτό όμως θα πρέπει να αναπτυχθούν πολλές άλλες δράσεις και πρωτοβουλίες για να καταστεί δυνατή η ενσωμάτωση των πλεονεκτημάτων στην οικονομική δραστηριότητα της περιφέρειας. Η δημιουργία τοπικών δικτύων ενημέρωσης και επικοινωνίας των επιχειρήσεων, το ηλεκτρονικό εμπόριο, η δικτύωση των σχολείων, η συνδεδεμένη μηχανοργάνωση των διοικητικών υπηρεσιών της περιφέρειας αποτελούν παραδείγματα δράσεων που θα αυξήσουν την πληροφόρηση, θα μειώσουν τις καθυστερήσεις επικοινωνίας και μεταφοράς και θα διευκολύνουν την απομακρυσμένη εργασία, όχι μόνο στην ίδια περιφέρεια, αλλά και μεταξύ των περιφερειών.

3. Ισορροπη ανάπτυξη και επενδύσεις

Οι σημερινές απαιτήσεις της ανάπτυξης επιβάλλουν την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων στην μεταποίηση και στις υπηρεσίες, έτσι ώστε μαζί με τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας να περάσουμε σε μια νέα εποχή συνεχούς και ισορροπημένης ανάπτυξης. Η πρόοδος που έχει μέχρι σήμερα σημειωθεί δεν είναι ικανοποιητική.

Ορισμένες περιφέρειες που στο παρελθόν είχαν διακριθεί στην δευτερογενή παραγωγή, έχασαν αυτή την εξειδίκευση. Μια περιοχή χωρίς παραγωγική βάση, δεν θα μπορέσει ούτε την γεωργία της να εκσυγχρονίσει, ούτε να αναπτύξει υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης

αξίας, ούτε να προσελκύσει και να εντάξει νέες τεχνολογίες και να δώσει σύγχρονη και δημιουργική εργασία στον πληθυσμό της.

Η πολιτική μας πρέπει να υποστηρίζει την **σύμμετρη ανάπτυξη** της περιφέρειας.

Οι επενδύσεις θα πρέπει να μην προκαλούν προβλήματα ανάπτυξης σε άλλους τομείς και γι' αυτό ο σεβασμός προς το περιβάλλον αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο των νέων επενδυτικών σχεδίων. Δεν θα πρέπει όμως να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα (όπως δυστυχώς γίνεται πολύ συχνά) για να μπλοκάρεται η πραγματοποίηση νέων έργων. Όταν η περιφέρεια σχεδιάζει και αποφασίζει μεγάλες και παραγωγικές επενδύσεις, το κριτήριο θα πρέπει να είναι οι ανάγκες και η ευημερία της χώρας και όχι στενά τοπικά κριτήρια.

4. Νέοι θεσμοί διαχείρισης πόρων στην περιφέρεια

Για να επιτύχουν οι παραπάνω κατευθύνσεις πρέπει εκτός από τον προσεκτικό προγραμματισμό να υπάρξει και η απαραίτητη χρηματοδότηση. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, οι υποδομές και τα κύρια δίκτυα χρηματοδοτούνται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, οι επενδύσεις υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ οι λειτουργικές δαπάνες καλύπτονται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Καμιά από αυτές τις πηγές δεν είναι ανεξάντλητη, ενώ οι ανάγκες θα αυξάνονται.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ήδη αρχίσει να αποκτά **συνευθύνη** με την Κεντρική Διοίκηση σε πάρα πολλά θέματα προγραμματισμού και διαχείρισης μεγάλων έργων και **αυτονομία** στην επιλογή και εκτέλεση άλλων μικρότερων έργων και δραστηριοτήτων.

Η συνευθύνη αυτή πρέπει σταδιακά να μεταφραστεί και στην ως ένα βαθμό ευθύνη εξεύρεσης μέρους των πόρων για την χρηματοδότηση των επιλογών της και την εξασφάλιση της λειτουργίας τους. Θα υπάρξει έτσι μια διπλή **δημοσιονομική ευθύνη** των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης όχι μόνο προς την κατεύθυνση των δαπανών, αλλά και των προσόδων. Η ευθύνη αυτή συλλογής προσόδων μπορεί να πάρει πολλές μορφές.

Η θέσπιση δημοσιονομικής ευθύνης στην περιφέρεια θα βοηθήσει στον προσεκτικότερο καθορισμό των δαπανών και στην ορθολογικότερη κατανομή των πόρων, γιατί θα υπόκειται στον άμεσο δημόσιο έλεγχο της τοπικής κοινωνίας. Έτσι θα επιτευχθεί και η αύξηση των πόρων που θα διατίθενται για δραστηριότητες της κάθε περιοχής, αλλά και η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην χρήση τους.

Θέλω τέλος να τονίσω ότι **ο Γενικός Χωροταξικός Σχεδιασμός και ο Καθορισμός Χρήσεων Γης** σε επίπεδο Περιφέρειας, Νομού και Δήμου είναι εξίσου, αν όχι περισσότερο απαραίτητος από το Εθνικό Κτηματολόγιο. Είναι η αναγκαία συνθήκη για την απρόσκοπτη και οργανωμένη ανάπτυξη του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που σήμερα βρίσκομαι μαζί σας χαιρετίζοντας το πρώτο τακτικό Συνέδριό σας. Έχω την αίσθηση ότι μία σημαντική σελίδα γύρισε ήδη στο βιβλίο της Ιστορίας της Πατρίδας μας και εσείς ξεκινήσατε να γράφετε το δικό σας Κεφάλαιο. Ένα Κεφάλαιο, που όλοι μας θέλουμε να αποπνέει

Δημοκρατία, εκσυγχρονισμό, κοινωνική συνοχή και ισοβαρή ανάπτυξη της χώρας.

Θα μας έχετε δίπλα σας, αρωγούς σε κάθε σας προσπάθεια. Ο στόχος είναι κοινός. Η Ελλάδα που θέλουμε, προσδοκούμε και οραματιζόμαστε, απαιτεί να συστρατευτούμε για να την οδηγήσουμε όλοι μαζί στο δρόμο που της αξίζει.

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ
ΠΡΩΤΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αλεξανδρούπολη, 5 και 6 Απριλίου 1996

Η ομιλία μου στο Συνέδριό σας έχει συμβολική και ουσιαστική σημασία.

Συμβολική, γιατί επιθυμώ να τονισθεί όσο γίνεται πιο έντονα το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για το θεσμό της Δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης και η αταλάντευτη θέση μας για στήριξη της αναπτυξιακής μας πολιτικής στο τρίπτυχο «Αποκέντρωση-Αυτοδιοίκηση-Ανάπτυξη».

Ουσιαστική, γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να περιγράψω τους άξονες, στους οποίους πρέπει να στηριχθεί η πολιτική αυτή. Μία πολιτική που η κάθε φάση της θα πρέπει να συγκεκριμενοποιείται μέσα από διαδικασίες διαλόγου με τα πολιτικά κόμματα, την Αυτοδιοίκηση, τους εργαζόμενους αλλά και τους επιστημονικούς, κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς της χώρας.

Κυρίες και Κύριοι Σύνεδροι,

Το ΠΑΣΟΚ, στη νεότερη ιστορία της χώρας μας θα μπορούσε θαυμάσια να καταγραφεί από τον ιστορικό του μέλλοντος και ως κίνημα της Αυτοδιοίκησης.

Στην πρώτη του κυβερνητική δετία κατόρθωσε να αφυπνίσει την Αυτοδιοίκηση α' βαθμού από ένα λήθαργο δεκαετιών. Κατοχύρωσε τη Διοικητική και Οικονομική της αυτοτέλεια, αύξησε θεαματικά τους πόρους και τις αρμοδιότητές της και βελτίωσε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της.

Παράλληλα, στο ίδιο χρονικό διάστημα, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με το Ν.1622/86, θεσμοθέτησε την Περιφέρεια (ως βαθμό Προγραμματισμού της ανάπτυξης) καθώς και το Δημοκρατικό Προγραμματισμό και τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση. Από το 1987, οι 13 Περιφέρειες της χώρας ξεκινούν τη λειτουργία τους, ενώ για τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση χρειάστηκε να περάσουν 8 χρόνια και να ψηφισθούν άλλοι τρεις νόμοι (Ν.1878/90, Ν.2218/94 και Ν.2240/94) για να φτάσουμε στις πρώτες εκλογές, οι οποίες ανέδειξαν τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας μας.

Το ΠΑΣΟΚ πριν από δύο χρόνια τόλμησε τη μεγάλη θεσμική αλλαγή, κλείνοντας έτσι τον κύκλο ενός αυταρχικού, συγκεντρωτικού και αναποτελεσματικού Κράτους.

Τόλμησε γιατί συνειδητοποίησε ότι στο κατώφλι του 21ου αιώνα και της Ενωμένης Ευρώπης χρειαζόμαστε ένα σύγχρονο, αποκεντρωμένο, αποτελεσματικό και αξιόπιστο μοντέλο εξουσίας, που θα βρίσκεται δίπλα στον πολίτη και θα ελέγχεται άμεσα από αυτόν.

Σήμερα η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση έχει ήδη συμπληρώσει τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της. Γνωρίζω πολύ καλά το πλέγμα των πολλών και δυσεπίλυτων προβλημάτων που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει. Προβλήματα, που σε ένα βαθμό ήταν επόμενο να υπάρξουν σε ένα πρωτόγνωρο θεσμό, που ανέτρεπε κατεστημένα δεκαετιών και που αντιμετωπίστηκε με δυσπιστία και επιφυλακτικότητα από πολλές πλευρές. Προβλήματα, που μερικές φορές τα επέτεινε η ίδια η Αυτοδιοίκηση λόγω απειρίας, ανωριμότητας ή και ανάγκης επιβεβαίωσής της ως πόλου εξουσίας.

Όμως ο χρόνος αυτός δεν ήταν ένας χαμένος χρόνος. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έπεισε και τον πλέον δύσπιστο επικριτή της ότι δεν

κινδυνεύει ούτε το Κράτος ούτε το Έθνος από το θεσμό. Και έπεισε επίσης ότι δεν χρειάζεται πλέον ο μετακλητός Περιφερειακός Διευθυντής, ως εγγυητής συνέχειας ενός αναχρονιστικού Κράτους. Θεωρώ πολύ θετικό ότι σήμερα όλα τα Κόμματα στη Βουλή μιλούν για την ανάγκη ενδυνάμωσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Και αυτό είναι μία κατάκτηση δική σας αλλά και όλων εκείνων που πίστευαν και αγωνίζονταν επί χρόνια για την καθιέρωσή της.

Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε μία νέα αφετηρία. Η Κυβέρνησή μας είναι αποφασισμένη να προχωρήσει με γρήγορα αλλά και σταθερά βήματα στην ολοκλήρωση της Περιφερειακής συγκρότησης του Κράτους και την ενδυνάμωση των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης.

Το Κράτος για να γίνει λειτουργικό, πρέπει να αρκесθεί στον επιτελικό-στρατηγικό του ρόλο, αποσυγκεντρώνοντας εξουσία και πόρους στην Περιφέρεια, ενώ το σύνολο των τοπικών υποθέσεων πρέπει να περάσει στην ευθύνη της Αυτοδιοίκησης. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία η εξασφάλιση μίας άριστης λειτουργικής σύνδεσης (και όχι εξάρτησης) των τριών επιπέδων εξουσίας μέσα από τα θεσμοθετημένα όργανα Δημοκρατικού Προγραμματισμού. Η αναβάθμιση της Περιφέρειας, με κανένα τρόπο δεν πρέπει να οδηγήσει στην αναπαραγωγή ενός, μικρότερου «Κράτους- δυνάστη», ενώ παράλληλα θα πρέπει να εκλείψουν και τα τελευταία σημεία εξάρτησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη Νομαρχιακή. Τέλος, θα πρέπει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση να αποκτήσει οικονομική αυτοτέλεια γιατί μόνο τότε θα μπορεί να είναι πραγματικά ανεξάρτητη βαθμίδα εξουσίας και ανάπτυξης.

Από πλευράς της η Κυβέρνηση δεσμεύεται να δημιουργήσει, όσο γίνεται πιο σύντομα, το θεσμικό πλαίσιο που απαιτείται για την

ολοκλήρωση της Περιφερειακής συγκρότησης του Κράτους και την ενδυνάμωση της Αυτοδιοίκησης.

Ηδη, το πρώτο Σχέδιο Νόμου, όπως με ενημέρωσε ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είναι έτοιμο και θα σας δοθεί για να εκφράσετε τις απόψεις σας πριν κατατεθεί στη Βουλή.

Με το νομοσχέδιο αυτό, εκτός από την αναβάθμιση της Περιφέρειας και την κατάργηση του Περιφερειακού Δ/ντή, προβλέπεται και η εκχώρηση μίας σειράς σημαντικών αρμοδιοτήτων διαφόρων Υπουργείων προς την Αυτοδιοίκηση.

Πολύ σύντομα, και άλλα Υπουργεία θα έχουν έτοιμες ανάλογες διατάξεις (εκχώρησης αρμοδιοτήτων), ώστε το «πακέτο» των αρμοδιοτήτων που το Κράτος μεταβιβάζει προς την Αυτοδιοίκηση να κλείσει. Και χρειάζεται να κλείσει όσο γίνεται πιο σύντομα το πακέτο αυτό, ώστε να μπορέσουμε να εξετάσουμε τα θέματα της Οικονομικής Αυτοτέλειας της Αυτοδιοίκησης.

Και για να κλείνω με τις δεσμεύσεις της Κυβέρνησης προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της χώρας, θέλω να αναφερθώ στην ανάγκη άμεσης επίλυσης των προβλημάτων του αποσπασμένου προσωπικού της, τα οποία έχουν δημιουργήσει στους εργαζόμενους αισθήματα ανασφάλειας και τάσεις επανόδου τους σε Κρατικές Υπηρεσίες. Τα προβλήματα αυτά μου επισημάνθηκαν τόσο από την Ε.Ν.Α.Ε. όσο και από την Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και θα πρέπει να επιλυθούν άμεσα, τόσο από το αρμόδιο Υπουργείο όσο και από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

αυτο' Γ. Παπαγιαννής
5/4/96

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Αλεξ/πολη 5-4-1996

Προσθήκη στην ομιλία Σημίτη, σελίδα 5 , μετά τη δεύτερη παράγραφο
(..... διαφόρων Υπουργείων προς την Αυτοδιοίκηση)

Και επειδή όλη η συζήτηση του σχεδίου Νόμου , θα οδηγούσε σε μία επιμήκυνση της προθεσμίας που είχαμε ορίσει στο Υπουργικό Συμβούλιο, αποφασίσαμε να προχωρήσουμε τώρα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, την άμεση κατάργηση του θεσμού των Περιφερειακών Διευθυντών. Στην απόφαση αυτή έχει καταλήξει το Υπουργικό Συμβούλιο σε πρόσφατη συνεδρίαση του.

Η Κυβέρνησή μας θα είναι συνεπής σε όσες δεσμεύσεις αναλαμβάνει σήμερα. Όμως αυτό δεν αρκεί για να καταξιωθεί η Αυτοδιοίκηση και η Αποκέντρωση.

Θέλω να επισημάνω ένα κίνδυνο και δύο στόχους:

Ο κίνδυνος:

Δεν κατεδαφίσαμε το αυταρχικό Κράτος για να οικοδομήσουμε την αυταρχική Αυτοδιοίκηση. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους γιατί όλοι μας δίνουμε καθημερινές εξετάσεις στην Κοινωνία.

Είχατε δίκιο στο αίτημά σας για κατάργηση του Περιφερειακού Δ/ντή, και προχωρούμε στην κατάργησή του. Όμως, πολλοί που δεν βλέπουν με συμπάθεια το θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, προφητεύουν ότι θα ακολουθήσει σύγκρουσή της με τον α' βαθμό. Είμαι βέβαιος ότι θα τους διαψεύσετε. Όπως πρέπει να διαψεύσετε και όσους μιλάνε για ένα Νομαρχοκεντρικό σύστημα Αυτοδιοίκησης, αμφισβητώντας τη δημοκρατική δομή και λειτουργία του Θεσμού.

Ο πρώτος στόχος:

Ζητούμενο είναι σήμερα να εξυπηρετείται ο πολίτης καλύτερα και ταχύτερα από χθες. Αν αυτό δεν εξασφαλιστεί, οι όποιες μαξιμαλιστικές προοπτικές ή και επιτυχίες δε σημαίνουν τίποτα. Ο πολίτης πρέπει να αισθανθεί ότι κάτι άλλαξε προς το καλύτερο. Φροντίστε να του δώσετε αυτή την αίσθηση και φροντίστε ώστε κάθε μερα να βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Αυτό βέβαια σημαίνει εκσυγχρονισμό του Διοικητικού σας μηχανισμού. Σημαίνει νέους, ορθολογικότερους Οργανισμούς

Εσωτερικής Υπηρεσίας, νέους σύγχρονους Κανονισμούς για τις διάφορες λειτουργίες σας, σημαίνει μηχανογράφηση, σημαίνει εκπαίδευση του προσωπικού σας. Αυτά μην τα περιμένετε από τα Υπουργεία και τους άλλους Κεντρικούς φορείς. Αναπτύξτε πρωτοβουλίες και οργανώστε όσο καλύτερα μπορείτε το Διοικητικό σας μηχανισμό. Στην αρχή με το προσωπικό που έχετε στη διάθεσή σας και αργότερα με την ενσωμάτωση και του νεοεισερχόμενου. Μην περιμένετε δηλαδή να ολοκληρωθεί η κάλυψη των οργανικών θέσεων για να ξεκινήσετε λ.χ. τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών ή την εκπαίδευση του προσωπικού.

Ο δεύτερος στόχος:

Η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του αναπτυξιακού ρόλου της Αυτοδιοίκησης, για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας.

Η Αυτοδιοίκηση, με την καθοριστική συμμετοχή της σε όλα τα επίπεδα του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, είναι σίγουρα η πλέον αρμόδια πολιτική βαθμίδα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Τοπικής και Περιφερειακής ανάπτυξης.

Ένα βασικό σημείο της πολιτικής μας είναι όχι μόνο η παραχώρηση εξουσιών και αποφάσεων στην περιφέρεια, αλλά και η αποκέντρωση των ευκαιριών ανάπτυξης και ευημερίας. Οι περιφέρειες με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο θα πρέπει να μπούν σε τροχιά ταχύτερης οικονομικής ανάπτυξης από τις άλλες, έτσι ώστε να εκλείψει σταδιακά η μεγάλη διαφορά στο μέσο επίπεδο ευημερίας που παρατηρείται σήμερα στη χώρα μας. Οι μέχρι σήμερα εξελίξεις στον τομέα αυτό δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές, καθώς και από μόνη της η διαδικασία περιφερειακής σύγκλισης αποδεικνύεται πολύ αργή. Οι περιφέρειες με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο

αναπτύσσονται μεν κάπως γρηγορώτερα από τις περισσότερες ευημερούσες, αλλά η διαφορά είναι πολύ μικρή για να έχει κανείς ορατά αποτελέσματα, αν αφεθούν τα πράγματα στη μοίρα τους.

Για να επιταχύνουμε την διαδικασία οικονομικής σύγκλισης των περιφερειών, πρέπει να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενεργειών, το οποίο θα έχει τόσο άμεσα όσο και μακροχρόνια θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Τα κύρια σημεία της πολιτικής μας είναι τα εξής:

- ενίσχυση των υποδομών
- δίκτυα διασύνδεσης
- ισόρροπη ανάπτυξη και επενδύσεις
- νέοι θεσμοί διαχείρισης πόρων στην περιφέρεια

Έρχομαι να εξετάσω χωριστά τα σημεία αυτά:

1. Ενίσχυση υποδομών στην περιφέρεια:

Σε αυτές περιλαμβάνονται οι φυσικές υποδομές, οι υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και μια σειρά από υπηρεσίες. Το κύριο εργαλείο για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι τα Περιφερειακά Προγράμματα, αλλά και το εθνικό σκέλος του ΚΠΣ. Ακριβώς για να δώσουμε την μεγάλη ώθηση που χρειάζεται η περιφέρεια, τα ΠΕΠ του Β' ΚΠΣ είναι και ποσοτικά και αναλογικά πολύ μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα του πρώτου πακέτου.

Συνολικά τα ΠΕΠ θα χρηματοδοτηθούν με 2.1 τρισ. δρχ., τρεις και πλέον φορές περισσότερο από το ποσόν των 639 δις. δρχ. του Α' ΚΠΣ.

Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε όμως να αποφύγουμε δύο προβλήματα που ελλοχεύουν: **(α)** τον κατακερματισμό των πόρων σε έργα χωρίς αναπτυξιακή διάσταση και **(β)** την κατασκευή παρόμοιων μεγάλων έργων σε πολλές περιφέρειες με αποτέλεσμα την υπολειτουργία και υποχρησιμοποίηση όλων σε εθνικό επίπεδο.

Για να αποφύγουμε τον πρώτο κίνδυνο, πρέπει να επιλέγουμε έργα που έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία, δημιουργούν σοβαρές προοπτικές απασχόλησης και βελτιώνουν αισθητά τις παραγωγικές δραστηριότητες της κάθε περιφέρειας.

Υπάρχει μία τάση να διασπείρουμε τα έργα της περιφέρειας σε κάθε νομό και σε κάθε δήμο, για να μείνουν όλοι ευχαριστημένοι, αλλά συχνά βλέπουμε ότι ο κατακερματισμός αυτός είναι αντίθετος με την λειτουργικότητα του έργου.

Ο δεύτερος κίνδυνος είναι μεγαλύτερος, γιατί δεν αρκεί μόνο να γίνει μία σωστή επιλογή από μια περιφέρεια, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να υπάρξει συντονισμός και σε εθνικό επίπεδο, για να αποφευχθεί η άσκοπη επανάληψη του έργου σε άλλους νομούς ή άλλες περιφέρειες.

Αν εξαιρέσει κανείς τις υποδομές στις μεταφορές, την εκπαίδευση και την υγεία και σε ορισμένους άλλους βασικούς τομείς, οι υποδομές που σχετίζονται με συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας **δεν** είναι λογικό να υπάρχουν σε όλες τις περιφέρειες και σε όλες τις περιοχές της χώρας. Τα μεγάλα έργα πρέπει να επιλέγονται σε κάθε περιφέρεια, αν υπάρχουν θεμελιωμένες προοπτικές αξιοποίησης και βιωσιμότητας και όχι μόνο και μόνο για να μιμηθούμε μία άλλη περιφέρεια ή μια άλλη πόλη.

Εάν εφαρμοστούν αυτά τα κριτήρια επιτυγχάνουμε δύο στόχους: Η κάθε περιφέρεια μεγιστοποιεί τις προϋποθέσεις της δικής της οικονομικής ανάπτυξης και, ταυτόχρονα, υπάρχει η άριστη δυνατή κατανομή των πόρων σε εθνικό επίπεδο.

2. Η λειτουργική ένταξη της περιφέρειας στα διασυνδεδεμένα δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή όπου οι αγορές δεν γνωρίζουν πλέον σύνορα μεταξύ των κρατών, αλλά συχνά βλέπουμε να υπάρχουν σοβαρές δυσκολίες μετακίνησης και επικοινωνίας από την μία περιφέρεια της χώρας στην άλλη. Ελπίζουμε ότι με τα έργα του ΚΠΣ θα ενισχυθούν οι διαπεριφερειακές μεταφορές και επικοινωνίες και το πρόβλημα αυτό θα εξαλειφθεί. Οι μεγάλοι μεταφορικοί άξονες και οι κάθετες διασυνδέσεις τους, τα λιμενικά έργα, η επέκταση και βελτίωση των αεροδρομίων και του σιδηροδρομικού δικτύου θα αλλάξουν τη σημερινή εικόνα της στενότητας και της συχνής ανυπαρξίας σύνδεσης που παρατηρείται μεταξύ ορισμένων περιφερειών. Για να επιτευχθεί όμως η πλήρης αξιοποίηση των μεταφορικών υποδομών, θα πρέπει οι περιφέρειες να δημιουργήσουν τις κατάλληλες μορφές λειτουργίας και εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων που παρέχονται, όπως για παράδειγμα η σωστή οργάνωση της λεωφορειακής συγκοινωνίας, η επάρκεια των ακτοπλοϊκών γραμμών και η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών διακομετακομιστικού εμπορίου σε κάθε περιφέρεια. Οι πρωτοβουλίες αυτές απαιτούν σχεδιασμό και επιχειρηματικότητα από την κάθε περιφέρεια και την κάθε νομαρχία, έτσι ώστε να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τον πολίτη, την επιχείρηση και το περιβάλλον.

Ανάλογη είναι η κατάσταση και για τις τηλεπικοινωνίες. Θα υπάρξει σοβαρή επέκταση και αναβάθμιση της υποδομής επικοινωνιών σε

εθνικό επίπεδο, μετά απο αυτό όμως θα πρέπει να αναπτυχθούν πολλές άλλες δράσεις και πρωτοβουλίες για να καταστεί δυνατή η ενσωμάτωση των πλεονεκτημάτων στην οικονομική δραστηριότητα της περιφέρειας. Η δημιουργία τοπικών δικτύων ενημέρωσης και επικοινωνίας των επιχειρήσεων, το ηλεκτρονικό εμπόριο, η δικτύωση των σχολείων, η συνδεδεμένη μηχανοργάνωση των διοικητικών υπηρεσιών της περιφέρειας αποτελούν παραδείγματα δράσεων που θα αυξήσουν την πληροφόρηση, θα μειώσουν τις καθυστερήσεις επικοινωνίας και μεταφοράς και θα διευκολύνουν την απομακρυσμένη εργασία, όχι μόνο στην ίδια περιφέρεια, αλλά και μεταξύ των περιφερειών.

3. Ισορροπη ανάπτυξη και επενδύσεις

Οι σημερινές απαιτήσεις της ανάπτυξης επιβάλλουν την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων στην μεταποίηση και στις υπηρεσίες, έτσι ώστε μαζί με τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας να περάσουμε σε μια νέα εποχή συνεχούς και ισορροπημένης ανάπτυξης. Η πρόοδος που έχει μέχρι σήμερα σημειωθεί δεν είναι ικανοποιητική.

Ορισμένες περιφέρειες που στο παρελθόν είχαν διακριθεί στην δευτερογενή παραγωγή, έχασαν αυτή την εξειδίκευση. Μια περιοχή χωρίς παραγωγική βάση, δεν θα μπορέσει ούτε την γεωργία της να εκσυγχρονίσει, ούτε να αναπτύξει υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, ούτε να προσελκύσει και να εντάξει νέες τεχνολογίες και να δώσει σύγχρονη και δημιουργική εργασία στον πληθυσμό της.

Η πολιτική μας πρέπει να υποστηρίζει την **σύμμετρη ανάπτυξη** της περιφέρειας.

Οι επενδύσεις θα πρέπει να μην προκαλούν προβλήματα ανάπτυξης σε άλλους τομείς και γι' αυτό ο σεβασμός προς το περιβάλλον αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο των νέων επενδυτικών σχεδίων. Δεν θα πρέπει όμως να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα (όπως δυστυχώς γίνεται πολύ συχνά) για να μπλοκάρεται η πραγματοποίηση νέων έργων. Όταν η περιφέρεια σχεδιάζει και αποφασίζει μεγάλες και παραγωγικές επενδύσεις, το κριτήριο θα πρέπει να είναι οι ανάγκες και η ευημερία της χώρας και όχι στενά τοπικά κριτήρια.

4. Νέοι θεσμοί διαχείρισης πόρων στην περιφέρεια

Για να επιτύχουν οι παραπάνω κατευθύνσεις πρέπει εκτός από τον προσεκτικό προγραμματισμό να υπάρξει και η απαραίτητη χρηματοδότηση. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, οι υποδομές και τα κύρια δίκτυα χρηματοδοτούνται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, οι επενδύσεις υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ οι λειτουργικές δαπάνες καλύπτονται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Καμιά από αυτές τις πηγές δεν είναι ανεξάντλητη, ενώ οι ανάγκες θα αυξάνονται.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ήδη αρχίσει να αποκτά **συνευθύνη** με την Κεντρική Διοίκηση σε πάρα πολλά θέματα προγραμματισμού και διαχείρισης μεγάλων έργων και **αυτονομία** στην επιλογή και εκτέλεση άλλων μικρότερων έργων και δραστηριοτήτων.

Η συνευθύνη αυτή πρέπει σταδιακά να μεταφραστεί και στην ως ένα βαθμό ευθύνη εξεύρεσης μέρους των πόρων για την χρηματοδότηση των επιλογών της και την εξασφάλιση της λειτουργίας τους. Θα υπάρξει έτσι μια διπλή **δημοσιονομική ευθύνη** των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης όχι μόνο προς την κατεύθυνση των δαπανών,

αλλά και των προσόδων. Η ευθύνη αυτή συλλογής προσόδων μπορεί να πάρει πολλές μορφές.

Η θέσπιση δημοσιονομικής ευθύνης στην περιφέρεια θα βοηθήσει στον προσεκτικώτερο καθορισμό των δαπανών και στην ορθολογικότερη κατανομή των πόρων, γιατί θα υπόκειται στον άμεσο δημόσιο έλεγχο της τοπικής κοινωνίας. Έτσι θα επιτευχθεί και η αύξηση των πόρων που θα διατίθενται για δραστηριότητες της κάθε περιοχής, αλλά και η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην χρήση τους.

Θέλω τέλος να τονίσω ότι **ο Γενικός Χωροταξικός Σχεδιασμός και ο Καθορισμός Χρήσεων Γης** σε επίπεδο Περιφέρειας, Νομού και Δήμου είναι εξίσου, αν όχι περισσότερο απαραίτητος από το Εθνικό Κτηματολόγιο. Είναι η αναγκαία συνθήκη για την απρόσκοπτη και οργανωμένη ανάπτυξη του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που σήμερα βρίσκομαι μαζί σας χαιρετίζοντας το πρώτο τακτικό Συνέδριό σας. Έχω την αίσθηση ότι μία σημαντική σελίδα γύρισε ήδη στο βιβλίο της Ιστορίας της Πατρίδας μας και εσείς ξεκινήσατε να γράφετε το δικό σας Κεφάλαιο. Ένα Κεφάλαιο, που όλοι μας θέλουμε να αποπνέει Δημοκρατία, εκσυγχρονισμό, κοινωνική συνοχή και ισοβαρή ανάπτυξη της χώρας.

Θα μας έχετε δίπλα σας, αρωγούς σε κάθε σας προσπάθεια. Ο στόχος είναι κοινός. Η Ελλάδα που θέλουμε, προσδοκούμε και οραματιζόμαστε, απαιτεί να συστρατευτούμε για να την οδηγήσουμε όλοι μαζί στο δρόμο που της αξίζει.